

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

AZ E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszu-aszói, köhalmi, megyesi, nagy-sinkai, segesvári és szent-ágothai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MÉGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG:

Brassó, Csergepiacz 148 sz., I. emelet, hol a szerkesztő naponként 4—5 óra között található. Kis-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Gyöngyösy István társszerkesztőhöz Dicső-Szent-Mártonba küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓ-HIVATAL

Alexi könyvnyomdája, Színház-utca 95. szám, hova az előfizetési és hirdetési díjak bérmentve küldendők.

Hirdetések és Nyilt-tér előre fizetendő.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben házhöz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 80 kr. Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:

4 hasábos gármond-sor vagy annak helye 5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő. Nyilttéri közlemény sora 10 kr.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK:

Brassóban a kiadóhivatalban. Budapestben, Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus, Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolt Mosses Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetés irodájában.

Előfizetési felhívás.

F. évi július hó 1-ével lapunkra új (július 1-től október 1-ig terjedő) előfizetést nyitunk. Lapunk az eddigi irányban haladva, továbbra is első sorban Erdély keleti végvidékeinek érdekeit fogja képviselni és előmozdítani. E mellett azonban tájékoztatni fogjuk t. olvasóinkat úgy a hazai, mint a külföldi politika legfontosabb kérdései felől; hozni fogjuk továbbra is a helyi érdekű és a nagyvilági legújabb híreket; közgazdasági rovatunkban kizárólag városunk és vidékünk gazdasági, kereskedelmi, ipari és forgalmi viszonyaival foglalkozunk; végül kiváló gondot fordítunk tárcánkra, melybe csakis irodalmi színvonalon álló, érdekes és szórakoztató közleményeket veszünk fel.

Ajánljuk lapunkat a t. olvasóközönség szíves figyelmébe és hazafias pártfogásába és kérjük az előfizetésnek idején való megújítását, nehogy a lap szétküldésében késedelem álljon be.

Együttal kérjük azon t. előfizetőinket, kik a múlt negyedévre az előfizetési díjjal még hátralékban vannak, szíveskedjenek azt lapunk kiadóhivatalába mielőbb beküldeni.

Hazafias tisztelettel

Brassó, 1890. július havában

A „Brassó” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Örvendetes pártviszály

(+) Vége a delegációnak, az országgyűlés pedig már négy hét óta szünetel, s így a politikai világot alig foglalkoztatja más, mint a 48-as és függetlenségi pártban kiütött viszály, melynek egyes phasisai hasábokat töltenek be, s a párt-tagok nyilatkozatai valóságos sortűzként pattognak felénk a lapokból s ha e mellett nem fogyasztanak is sok puskaport, fog azért annál több nyomdafesték.

Nem szándékunk a viszályt acuttá tett tények ismertetésével foglalkozni, s nem vitatjuk, kinek van formailag, kinek a dolog lényegét illetőleg igaza, s ránk nézve meglehetősen

közönyös, Polónyi akart-e 49-es pártot alakítani vagy sem.

Mi a dolog lényegét egész másban keressük, s ezért mondjuk a kiütött pártviszályt egészesnek, örvendetesnek.

A függetlenségi pártot nem programja tette életképessé s bizonyos tekintetben népszerűvé, hanem a hatvanas évek örökségéeké vértünkbe átszivárgott gondolkozásmód, melynek jelszavai: „Nem fizetünk” s „Mégis hunczut a”. — A politikai belátásnak rég szakítania kellett azon elvekkkel, melyeket ama párt hirdetett, a politikai érzelmesség rokonszenvezheteti s rokonszenvezhet ma is velök. Népszerűségét nagyban emelte ujkori történelmünk egykori tündöklő alakjának, Kossuth Lajosnak neve is, ki a párt védnökeként szerepelt s azzal levelei által folytonos összeköttetést tartott fenn.

Ebben is, úgy látszik, lényeges fordulat állott be a legutóbbi időben, s nemcsak a nemrég letolt Kossuth-vita, de számos más jel is arra mutat, hogy a mythosi pártfogó s vezér és a sereg közötti viszony alapjában megingott. De ez csak tünete s nem oka a crisisnek.

A modern magyar állam consolidálása s napról-napra örvendetesen haladó felvirágozása érezhetőbbé tette, hogy az alap, melyre a függetlenségi párt létjogosultságát építette, tulajdonképp csak fictió, s hogy e fictió consequentiái oly természetűek, hogy azokat a párt legtöbb tagja maga sem képes elfogadni.

Az ötvenes és a hatvanas években egészes nemzeti politika lehetett a negatív; 67 óta a cselekvés ideje állott be, s az egészes gondolkodásu hazafi törekvése csak az lehet, hogy maga is részt vegyen az ujkori magyar állam megalkotásában, felépítésében. A függetlenségi pártot elvei a tétlenség, a minden áron való oppositio terére szorították, ők az alapot, a tényleg meglevőt és létezőt nem fogadták el, s ennek kifolyásaképp el kellett ítélniök mindent, a mi történik, a jót és rosszat egyaránt.

A párt megmaradt elvei mellett, de a nemzet évről évre, napról napra inkább s in-

kább megbarátkozott az új viszonyokkal, s eldegenedett a termékletlen oppositiotól; mert végre is mindenki kénytelen belátni, hogy óriási nagy a haladás közéletünk minden terén az „átkos kormány” vezetése alatt, mely tesz, s hogy semmi gyümölcsöt nem terem a bőbeszedű ellenzék, mely mindig csak gáncsol.

A történelem ismerete is halad napról napra, s ismeretessé, köztudattá kezdenek lenni a szabadságharc előtti idők eszméi, törekvései is, köztudomásu az, hogy hisz tulajdonképp nemzeti önállóságunk sokkal továbbra fejlődött, mint apáink csak remélni is merték volna.

S mindezek tudata nemcsak a nemzet nagy tömegében, de a függetlenségi pártban magában is mind erősebbé s erősebbé lett. Ezen tények voltak azok, melyek a most beállott crisisre vezettek. A párt egyik része, a radikális párt, tisztázni akarta a helyzetet s őszintén bevallani: mi nem vagyunk 48-as párt, mi többet akarunk, mi radikálisabban gondolkozunk, mint elődeink, mi a 49-iki évek eszméit akarjuk megvalósítani.

A párt másik része őket e térre követni nem hajlandó, s bennök az egészes munkatörekvés, a cselekvési vágy is érvényesülvén, el akarnak fordulni a termékletlen tagadás mezéjétől, maguknak is követelnek részt a magyar állam ügyeinek intézésében, részt a munkában s a dicsőségben.

A küzdelem, a pártviszály még folyik, s egyelőre nem lehet még megmondani, miként fog a csomó kibonyolódni, mily mérveket ölt a dissolutio, mily új alakulások lesznek következményei. Hogy még egyszer sikerüljön az oly éleseké vált ellentéteket kiegyenlíteni, azt senki nem hiszi, senki nem tartja igazán kívánatosnak. Az egészes állami élet egyik alapfeltétele, hogy az állam minden polgára törekedjék saját munkája, saját közreműködése által is az egészes érdekét előmozdítani. Egészeségtelen tünemény, ha nagy tömegek közönyösen félre állnak s részvét nélkül, vagy mindent rosszalva engedik, hogy cselekedjenek, tegyenek mások, míg maguk folyton csak a mindent gáncsoló, rosszaló kritikus szerepét játsszák.

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A dimboviczai rhapszod cigány dalai.

Herrmann Antaltól.

(A „Brassó” eredeti tárczája.)

(Folytatás.)

IV. Czigány dal.

Reggel kezéd ablakomon ha kopog,
Megnyilik, hogy bebocsássa lehed,
Szobámba legott két nap mosolyog — —
Ég, két napod is van, monddsa, neked?

Nyugodtan látja az ég s nevet,
Ő tudja: te vagy, kit e szív szeret.

Jön este a másik az ablak elé,
Az orra előtt gyorsan becsapom;
Két éj jön vele szobám felé — —
Két éjed, oh ég, van egy napon?

Hej tudja az ég, s ravaszul mosolyog,
Hogy ebbe szerelmes nem vagyok.

Réz nyakraalóm szeretem nagyon ám,
A napban fénylik, mint az arany;
Szívemben még ragyogóbb a babám,
Tündöklök, mint a sugár magasan!

Hol éjszaka sátra alatt nyugodott,
Ha tovább vonulunk, virág fakad ott.

A tűz, ha lohad, lángokra kap
Ujból, ha az ajka dalra hevül;
Első csapásra lehull, mire csap,
S késén meg a vér soha sem feketül.

Mint nap heve perzsel a gyűlölete,
Mint kut leve éltet a szeretete.

Még szebb lesz kedvese, s éneke cseng,
Mint napfény csillog a réz a nyakán.
Fellobban a láng, mikor dala zeng,
Szívemnek sugara ő igazán!

Hol éjszaka sátra alatt nyugodott,
Ha tovább vonulunk, virág fakad ott.

S reggel kezéd ablakomon ha kopog,
Megnyilik, hogy bebocsássa lehed,
Szobámba legott két nap mosolyog — —
Ég, két napod is van, monddsa, neked?

Nyugodtan látja az ég s nevet;
Ő tudja: te vagy, kit e szív szeret!

V. Reménytelenül.

(Czigány dal.)

A ködbe néztem, elszorult a lelkem.
A köd megszólalt: Siratom a napot!

A sátor alján ültünk.

Jött a reményevesztett

S leült a mi körünkben.

Igy szóltunk hozzá: Vajjon

Már láttad-e a rónát,

És láttad a hegységet?

És szólt a férfi: Láttam.

S palástját megmutatta,

És megmutatta ingét.

Eltépve volt az inge

A szívének tájékán.

Átszurva volt a melle

A szíve táján épen.

A szíve pedig eltűnt.

S nem reszketett, szemünkkel

Midőn szívet kerestük,

A mely nem volt meg.

Engedte, hogy keressük.

Mosolygott a reményevesztett,

Midőn mi elsápadtunk

S nekünk dalt énekelt még.

Irgyelők, hogy bir dalolni,

Mikor nincs szíve, hogy szenvedjen.

Eltávozóban a palástját

A vállára vetette

S kikkel találkozik, nem sejtik.

S örvendetes minden oly tünemény, mely arról tesz tanuságot, hogy az eddigi tétlenek is munkatért követelnek, keresnek maguknak, hogy lemondva képzeletük s érzelmességük phantomjainak s bálványainak szolgálatáról, — a tényleg létező alapra helyezkednek s tehetőségüket a közügy szolgálatának szentelik. S mert ennek jelét véljük felismerni a jelen pártviszályban is, azért e viszályt egészségesnek tartjuk s kifejlődésének reménynyel tekintünk elébe.

És hogy félre ne értessünk, még egy pár szót akarunk megjegyezni.

Mi egészséges parlamentáris fejlődésünk s életünk érdekében kívánatosnak tartjuk, hogy hazánkban ne csak erős kormánypárt, de erős, compact ellenzék is legyen.

Nem annák örvendünk tehát, hogy az ellenzék gyöngül, sőt remélni akarjuk, hogy e crisis eredménye ép az ellenzék erősödése lesz, mert programja abból megtisztulva fog feltámadni; de az ellenzék csak úgy felelhet meg fontos hivatásának, ha abból indul ki, a mi van, s nem helyezkedik nem létező, de nem is lehetséges alapra.

Csak ily alapon álló ellenzék vehet részt az államszervezés munkájában mint cselekvő tényező, csak ily alapon lehet maga is kormányképes, esetleg tehát kormányzó párttá is.

A kiütött pártviszálytól várjuk, hogy ellenzéki pártjainkat ez irányban is előbbre vigye, azok tömörülését előkészítse az eddiginél realisabb alapon, s ha ez történik, akkor nemcsak mint az állampolgároknak az állami ügyek iránti növekedő érdeklődésének jele, de mint egészségesebb parlamentáris viszonyok előkészítője is, örvendetes.

Belföld.

Ugron Gábor nyilatkozata.

Az „Orsz. Ért.” utján Ugron Gábor a következő nyilatkozatot küldte meg a lapoknak. E nyilatkozat felelet Irányi Dániel és Polónyi minapi leveleire. Az érdekes levél szó szerint így hangzik:

Polónyi Géza Irányihoz czimzett levelében egy kérdést tett fel: irta-e Kossuth, hogy neki a turini kirándulás alkalmával 49-es pártalakítás ajánlatot tett fel? Erre Irányi felel, hézagos kivonat, piezi idézet után, nemmel. Irányi-e, vagy a közönség-e a felületett? Nem elég világos alakban (gyorsíró nélkül) közölt beszédemnek helyreigazításául távirva nyilatkoztam, hogy ekként mondtam: „Kossuth Irányihoz intézett levelében, melyet a turini kirándulás alkalmából irt, visszautasította a felajánlott 49-es

Hogy szíve táján inge tépett,
Hogy szíve táján melle átszúrt,
S hogy szíve ninesen.

A ködbe néztem, elszorult a lelkem.
A kód megszólalt: Siratom a napot!

VI. Meríteni nem mer.
(Czigány dal)

Leszállt az éj, orsód pihenjen;
A kik az uton erre jártak,
A kunyhóikról folyt beszédök,
Azok pedig még messze voltak.

Mit láttál, gyermekem, a kutban?
Az arczom, ingem és nyaklánczom láttam.
És egyebet nem láttál?
A kutban láttam még egy siró férfit,
És arczom félt e férfitől a kutban.
S a férfinak könnyüi
Voltak a viz a kutban.
Féltem, könyüt meríteni nem akartam.
Egy nő jött arra, és én eltávoztam,
De láttam, hogy merité a könnyüket,
Megitta azokat s tekintetével
Az éghez fordult,
Megtörle aztán száját a köténnyel,
S mivel hogy elment, hát elmentem én is.

Leszállt az éj, orsód pihenjen.
A kik az uton erre jártak,
A kunyhóikról folyt beszédök,
Azok pedig még messze voltak.

(Vége következik.)

pártalakítást.” A levél dátumát jelzi ez: „a turini kirándulás alkalmából,” és nem a pártalakítás felajánlásának idejét, miről e levélből értesültem.

Persze e nemes vitatkozási módszernek is félig-meddig sikerült megezáfolni, a mit nem is állítottam.

Érdemleges állításom következik: „A függ. pártkör megzavart beléletének okai között elvi csupán az, hogy van néhány 49-es, ki, mihelyest 49-es irányzatot is érintő tárgy merül fel, már nem egy szempontból ítél a personal-unio alapján álló 48-asokkal és a 48-as elveknek megfelelő megállapodásokat 49-es irányba igyekszik terelni. Ezt igazolja Kossuth Lajos levele, midőn levelekből és kiejtett egyes szavakból arról győződött meg, hogy szakadási velleitások vannak, melyek pronúciáltabb jellegű pártállás foglalkására törekednek, mely az ő álláspontját nem repudiálja feltétlenül. Mi a Kossuth inkompatibilitási álláspontja? Magyarország királya ne legyen Ausztria császára is. Mi a personal unio? Hogy elismerjük a pragmática sanctio értelmében egyedüli közösségnek az uralkodó személyét. E két álláspont nem eltérő, hanem homlokegyenest ellenkező és egymást kölcsönösen kizáró. Ellenkező álláspontokból egyértelmű megállapodás és egységes akció igen ritkán következik, sőt, ha egy párton belül akar érvényesülni, abból egyének és vélemények között belső harc vagy zűrzavar támad.

Ilyen zűrzavar fejtheti meg, hogy Polónyi Géza Turinban a saját fejétől, mégis a párt megbízásából azon kérdést is intézte Kossuthhoz: vajjon nem tartja-e szükségesnek, miszerint a függetlenségi párt az uralkodóházzal szemben állást foglaljon? Különben tudnia kellene, hogy a personal unióval az uralkodó és háza, vérrel védelmezett alkotmányunknak és törvényeinknek zárköve, s hogy a parlamenti kormányrendszer elveinél fogva a fejedelem mulasztásaiért, cselekedeteiért felelős a kormány s a sérelmeket a felelős minisztereken kell megtorolni, lévén szent és sérthetetlen, bár változó, alkotmányunk is, királyunk is.

Mind Irányi, mind Polónyi azt írja, hogy én is, a párt is tudomással vettük Polónyi beszámolását. Ha a tudomásulvétel alatt a történetek helyeslését gondoltatják, tiltakozom ellene, mivel Kossuthnak akkor felolvasott levele éppen azon eljárás ostromozását tartalmazta és a felolvasás alatt Polónyi pellengette volt előttünk a nagy férfiú által állítva. Az a tudomásulvétel hideg és gyászos volt, mint egy temetés; történt pedig kiméletből és azon hitből, hogy ilyen lecke után meg fognak javulni.

Felszólítom Irányi Dániel t. képviselőtársamat, hogy e levél közzétételével czáfoljon meg. Jogom van a levél közzétételét kívánni, mert a pártelnökhöz nyilvánosságra szánva küldetett, az értekezleten fel is olvastatt, az egész pártnak, sőt az egész nemzetnek joga van bozzá, mivel az egy kincs tartalmában és maradandó becsü emlékköve Kossuth önzetlen, hűség nélkül való nagyságának és bölcsességének. Jogom van ezt kívánni, mert egy részlet mely ellenem látszott bizonyítani, közölt, tehát illő és egyedül tisztességes a mellettem bizonyító egészt csonkítatlanul nyilvánosságra bocsájtani, mert e levél egészének szelleme, iránya, hangja teszi érthetővé a közölt részt is. Jogom van kívánni, mert Irányi sem jogosult Kossuth fölött cenzurát gyakorolni, monumentális művét darabokra tépni és Kossuth ítéletét kegyelem útján elengedni. Jogom van kérni, mert egy év múlva Tisza bukása után, elvesztette aktuális voltát és mert a folytonos hivatkozás következtében egyszer úgy is közzé kellend tennie.

Meg fogja látni a nemzet, hogy az a politika, mely mindent reklámnak néz, mindent céljához képest félremagyaráz, mindent vall és mindent megtagad, nem irtózik a ráfogástól és az az ellen védekező meghazudtolásától, mint történt velünk, történt velem, történt Kossuth Ferenczcel és történt Kossuth Lajossal is, mily nemes haragra gyullasztotta egyetlen érintkezésük után a „szent öreget”, kinek nagylelkű szívét egy világ bámulja, és akkor nem fognak csodálkozni, hogy én annyi érintkezés után elteltem keserűséggel. Hiszen gondolják meg azt is, hogy Polónyi Géza hires mandátuma a turini utra kiállított egy értekezleten, mely rendesen meg sem hivatott, melyen 1889. év június 28-án a jelenlevőknek állított 52 tagból alig néhányan voltak jelen a fővárosban időző képviselők közül, a velük utazandó Helfy, Törs tudomással sem bírtak róla, a kör elnökei közül sem elnökölt egyik is, az én aláírással is másra, egy üdvözlő levélre kéretett ki táviratilag és az általam nem is sejtett határozat kiállítására használtatott fel, és akkor érteni fogják, hogy a tudomásul vétel helyeslést éppen nem jelentett.

Az ilyenek megtudása után érteni fogja minden józan gondolkodású és ép érzésű ember, hogy mi ellen harcolok. Tudom, hogy sok kellemetlenséget kellend eltűrni, sok rágalomnak leszek kitéve, sok fáradságot kell elvállalnom és bármint dől is el a harc és herculesi munka, én szenvedni és vesztetni fogok; de valakinek már vállalkoznia kellett erre, a függetlenségi és 48-as párt jövődjére érdekében.

Ugron Gábor s. k.

A magyar fegyvergyár bukása.

Két évvel ezelőtt valóságos örömlázat okozott országszerte az önálló magyar fegyvergyár, egy régi nemzeti közóhaj megvalósulása, s ma meglehetősen közönnnyel olvassuk az összes lapokban, hogy meghalt, miután 20 darab hasznavehetetlen puskát gyártott!! A honvédelmi miniszter minden vele kötött szerződést felbontott.

Mi a kudarcz tulajdonképeni oka, azt a közleményekből kibetűzni nem lehet. Olvastunk ugyan arról, hogy az Angolországából beszerzett gépek rosszák voltak, s Amerikából másokat kellett megrendelni; olvastuk, hogy itt is, ott is nehézségek merültek fel; de mindez nem elegendő oka e teljes és valósággal megbotránkoztató kudarcznak.

A gépgyártási ipar hazánk legfejlettebb iparága s kivált Budapesten oly tökélyre fejlődött, hogy kiállja a versenyt a külföldi legtekélyesebb hasonló rendeltetésű telepeivel, sőt egyik-másika egyenesen hors-concurs áll, — nevezzük meg például csak a Ganz gyárat. S Budapesten egy olyan gyár, mely milliónyi tőke fölött rendelkezik, ne tudjon puskát csinálni!

Szabadságharcunk idejében fegyvereink gyártását szintén egy külföldi részvénytársaságra bíztuk volt, melynek naponta — ha jól emlékezünk — 2000 puskát kellett volna szállítania, de csak ötvenet szállított; akkor rábízta a gyár vezetését egy felvidéki nagy vasgyár igazgatójára s a napi gyártmány 50-ről 200-ra, utóbb 400-ra emelkedett, dacára a gyár vándorlásának Pestről Debreczenbe s onnan ismét vissza! S ma 40 év leforgása után, mely idő alatt iparunk oly óriási módon fejlődött, oda jutottunk, hogy az óriási tőkével s a modern technika minden segédeszközével rendelkező gyár két év alatt csak 20 puskát, s ezt is rosszat tudjon gyártani? Hol e rejtély kulcsa?

NAPI HIREK.

Képviselő-választás Szász-Hermányban. A Maurer M. ur ő méltósága főispánná történt kinevezetése s ennek folytán mandátumáról lemondása következtében elárult szász-hermányi választó-kerület holnap, július 6-án választ új képviselőt. Noha a kerület egyetlen jelöltje ő excellenciája, gr. Betlen András földmívelési miniszter, a választás mégis érdekesnek ígérkezik. Megbízható hír szerint a választók szeretett jelöltjüket egy ép oly elmés, mint impozáns ovátióban akarják részesíteni, a mennyiben volt főispánjuk és mostani képviselőjelöltjük iránti rendkívüli ragaszkodásukat és bizalmukat azzal akarják kifejezni, hogy a választási ajánlati lapot nem tízen írják alá, a mint a törvény megszabja, hanem az összes választók.

Vízi bajainkat az elmúlt napokban megint a legkülönbözőbb oldalokról tanulmányozhattuk. A rekkenő hőség és szárazság folytán a Bolonyában a víz oly ritka lett, hogy a vámgig kellett zárandokolni minden csepp vizért. Csütörtökön d. u. alig szakított meg a hatalmas záporosó a forróságot, valóságos áradásban voltak a város utcái. Ebből is az oroszlan-rész Bolonyának jutott, de a Nagy-utczában is oly rohamos hével áradtak és tódultak a habok s az új városház kapuján is oly követelőleg tolongtak be, mintha megunva az eddigi állapotot, végre maguk akarták volna sürgetni városunk megfelelő csatornázását.

Modern Briareus. Az Orbán Ferencz igazgató vezetése alatt álló tanintézetek tanárai és tanítói — mint értesülünk — a fentebbi czim alatt megjelent közlemény folytán az iránt fordultak az „Ellenzék” szerkesztőségéhez, hogy nevezze meg ama cikk szerzőjét, illetőleg — ha azt megtagadná — jelentse ki, hogy ama közleményt a nevezett testület egyik tagja sem írta. — Nagyon jogosult a tanártestületek felháborodása, de meg vagyunk győződve, hogy az „Ellenzék” nyilatkozata nélkül sem keresi ama cikk íróját senki e testületek soraiban s kijelentjük, hogy tőlünk is mi sem állott távolabb, mint ilyest feltelezni.

Erdei multság. Az ó-brassói Bertalan-kariskola holnap f. hó 6-án d. u. 1 órakor tánczszal egybekötött erdei multságot rendez a Gespreng melletti erdőskében, melyen minden tánczkedvelő szívesen látott vendég. — A zenét a 2-ik gyalogezred zenekara szolgáltatja.

Rendőri hírek. Csütörtökön este a sétatéren egy kules találtatott, mely a városkapitányságnál átvethető. — Ugyanaznap d. u. az ó-brassói Hosszutezában egy gazdátlan réczét fogtak el, mely szintén a városkapitányságnál vehető át. — Lopás. Juon Dobri, ismert baromfi-tolvaj tegnap ujjalag 2 lud birtokában találtatott.

E. Kovács Gyula, hazánk egyik legismertebb drámai hős színésze, ki mint költő és fordító is jó nevet vívott ki magának, ma július 5-én érkezik Dicső-Szentmártonba, Zoltán Gyula szintársulatához, hol néhány darabban be fogja mutatni művészetét. Előadásait f. hó 6-án „Othello“-val kezdi meg. Ott időzése alatt Kis-Küküllőmegye alispánjának lesz vendége.

T a n ü g y.

Értesítők. A fecske a tavasz hirnöke, az értesítők a vacatió jöttét jelzik.

Itt vannak, halomra gyűlnek, de nálunk nem a szünet, de új munka hirdetői, melyet azonban szívesen végzünk, mert érdekesnél érdekesebb adatok egész halmazát találjuk bennök.

A halomra gyűlt értesítők sorában kiállításuk csinja által határozottan kitűnnek brassói tanintézetünk értesítői, ez azonban aligha maguknak a tanintézeteknek, mint inkább Alexi könyvnyomdatulajdonosnak érdeme, ki ez értesítők kiállítására valóban kiváló gondot fordít. Szép papiros, kifogástalan betűk, gondos szedés, csinos burkolat és czimlap, ezek brassói értesítőink közös külső tulajdonságai, s mondjuk ki röviden: e külső csinjának megfelel a tartalom érdekessége is.

A következőkben megkísértjük első sorban brassói tanintézetünk értesítői tartalmát röviden vázolni, de a mennyire hozzáférhetünk, szándékunk folytatolagosan összes erdélyrészi tanintézetünk értesítőit ismertetni, és pedig lehetőleg hasonló szempontokból, hogy ilyképen olvasóinknak bizonyos összehasonlító bírálatra nyújtsunk módot. A rendelkezésünkre álló tér szűk volta rövidséget tesz kötelességünké s így előre is elnézést kérünk, ha itt-ott talán több figyelmet érdemlő munkával is csak röviden végezzünk ha egyik-másik szak megbeszélése soká várat magára. Beérkezésük sorrendjében beszéljük meg azokat.

*

A brassói m. kir. állami kereskedelmi akadémia ötödik értesítője, a tanintézet szervezőjének és igazgatójának a cukoripar kérdésével foglalkozó azon viszonyaink között actualis érdekű értekezésével kezdődik, melyet, ép ezen helyi viszonyaink közötti jelentőségénél fogva, lapunk közgazdasági rovatában lehetőleg kimerítő kivonatban közlünk. Olvasóinknak tehát van módja e kis nemzetgazdasági tanulmány felől, mely a kérdést minden fontos szempontból megvilágítja, önálló véleményt alkotni, nem szorult a mi dicséretünkre. Mi abban, hogy a kereskedelmi akadémia igazgatója, rohamosan fejlődő új iparintézményeink legfontosabbjának ismertetését, összekötve az elméletet a gyakorlati kérdésekkel, s mindezt alkalmazva a helyi sajátlagos viszonyokra, választotta az akadémiai értesítő értekezésének tárgyául, ez állásra való hivatottságának egy új bizonyítékát látjuk, azon sok mellett, melyeket erre nézve már a múltban adott, s csak szerencsét kívánhatunk közoktatási kormányunknak, hogy e fontos intézet számára ily hivatott s tág látókörű szervezőt tudott találni.

Az értesítő további tartalmából a következő adatokat közöljük. A tanintézetben 12 tanár működött és pedig az igazgatón kívül három rendes, egy segédtanár, egy polgári iskolai tanár és hat óraadó. A tanulók száma a három tanfolyamban 48 volt és pedig 21 az első, 15 a második és 12 a harmadik osztályban, mely számok az intézet látogatottságának öröndetes emelkedéséről tesznek egyuttal tanúságot.

Igen öröndetes képet nyújt a tanulók előmenetelét feltűntető statisztikai kimutatás is, mely arról tanuskodik, hogy a tanulók legnagyobb része jó sikerrel halad.

Az intézet múlt évi történetét tárgyaló rész az érdekes kirándulásokról emlékszik meg, melyeket az akadémia tanítványai, tanáraik kíséretében városunk gyártelepeiben tettek.

Az értesítő tanúságot tesz arról, hogy az intézet igazgatója s tanárai feladatuknak teljes tudatában, czél-tudatosan törekcsenek a kitűzött czél felé; hogy az intézetben pezsgő munkakedv uralkodik, s ez biztosítja e tanintézet felvirágozásának.

*

Az „Iskola és Szülőház” czimű nevelésoktatásiügyi közlöny 8-ik száma megjelent; tartalma következő: „A IV. egyetemes tanító-gyűlés tárgyai.” Nyilvános vizsgálatok magyar tannyelvű iskoláinkban; Tárcza; Egészségügy; Egyesületi élet; Irodalom; Vegyesek; Szerkesztői üzenetek.

Közzgazdaság.

Cukoripar és répatermelés, vonatkozással Brassó-megye közzgazdasági viszonyaira.

(Folytatás.)

Igaz ugyan, hogy a mezőgazdasági foglalkozásra viszonylagos népességéhez képest — hazánk más megyéihez hasonlítva — kevés területet bir, s gazdaságunk ezen ágánál a fejlődés eredménye nem felel meg a más gazdasági ágak fejlődése által feltételezett eredménynek. De mint a népek gazdasági életének fejlődése által beigazolvva látjuk List német nemzetgazdasági írónak amaz állítását, hogy valamely nemzet gazdasága nem annyira egy nemzet birtokában levő anyagi javak mennyiségétől, mint inkább a nemzet tagjaiban lévő produktív erőktől függ; s a mint áll e tétel jogosultsága az egészre, úgy áll annak részeire is: épen e produktív erők birásában kell keresnünk az óhajtott fejlődést ott és azon gazdasági ágakban, melynek fejlesztésére a változott viszonyok által rá vagyunk utalva.

Megyénk gazdasági viszonyait ilyennek ismerve, találhatjuk indokoltnak azt, hogy a magyar cukoripar részvénytársaság hazarészünkben, épen megyénkben, Botfalván állította fel első gyárat. Midőn mezőgazdaságunkat még mindig a régi háromnyomásu ugar- és kényszerlegelő-rendszer keretében látjuk mozogni, az ezen rendszer javítására hivatott s a más gazdasági ágakban tényleg meglevő tényezők birása indokolja a cukorgyárnak e megye területén történt keletkezését.

Mert alig van oly gazdasági foglalkozás, mely a közzgazdasági élet három főtenezőjének: mezőgazdaságnak, iparnak és kereskedelemnek szerves összefüggésbe hozatalára s azoknak harmonikus fejlesztésére nagyobb befolyást gyakorolna, mint a cukoripar.

Sajnos azonban, hogy a gazdasági élet fejlődésének a fennebbiek szerint is annyi kedvező előfeltételével bíró Brassó-megyére nézve közel egy századnak kellett az idők folyamában eltűnnie, mióta Markgraf német vegyész felismerte a répának cukortartalmát s mióta Achar d, a porosz tudományos akadémia természettudományi társulatának igazgatója, 1796-ban Porosz-Sziléziában megalapítván az első répacukorgyárat, ama nagy lendület, melyet a cukoripar, a hol meghonosult, az államok közzgazdasági viszonyainak fejlesztésére gyakorolt, megyénkbe is eljutott.

Sajnos, hogy a culturának annyi tényezőjét bíró Brassó-megyében ezen culturnövény, mely a gazdasági termelés fellendülésének oly hatalmas tényezője gyanánt ismertetett el, s a mely növény némely vidéken a földmívelést soha nem remélt kifejlődésre, illetőleg eredményekhez juttatta, s a mai kor belterjes mezőgazdaságának mind szélesebb körű terjesztésére szolgált hatalmas indító okul, — mi hozzánk csak ily későn jutott el.

A cukoripar úgy általános köz-, mint nemzetgazdasági jelentőségének kellő méltatása czéljából azonban vessünk egy futó pillantást ama gazdasági jelenségekre, melyekben kiválóbban nyilvánul ezen iparnak és a cukorrépa-termelésnek fontossága.

(Folytatása következik.)

Hetivásár. A tegnapi hetivásár igen jónak volt mondható.

A gabonapiacson az árak következőkép alakultak: Buza 6.80 frt, rozs 4.80 frt, zab 3.80 frt, árpa 4.80 frt, kukoricza 4.— frt, lencse 6.— frt, paszuly 3.50 frt, asszuszilva 9.— frt, borsó 5.— forint.

A baromfi-vásár árai a következők voltak: Csirke drb.-ként 60 kr, liba darabja 1.30 frt, récze darabként 85 kr, pulyka darabja — frt, malacz 3 frt. Tojás 10 drb. 20 kr.

A husarak a lefolyt héten következőkép alakultak: Sertéshus 44 kr, marhahus 40 kr, borjúhus 32—40 kr, zsir 64 kr, faggyu 23 kr, olvasztott faggyu 30 kr.

Vonatindulások. a) Budapest felől: vegyesvonat reg. 4 óra; gyorsvonat délután 2 óra 43 perczkor; személyvonat este 10 óra 32 perczkor, b) Bukarest felé: személyvonat 5 óra 30 perczkor reggel; gyorsvonat d. u. 2 óra 33 perczkor; vegyesvonat 9 ó. 48 perczkor d. e. **Vonatérkezések** a) Budapest felől: személyvonat reggel 5 óra 20 perczkor; gyorsvonat d. u. 2 óra 23 perczkor; vegyes vonat este 10 óra 31 perczkor; b) Bukarest felől; gyorsvonat d. u. 2 óra 13 perczkor; személyvonat 10 óra 5 perczkor este; vegyes vonat 5 óra 50 perczkor délután; pénteken reggel 7 óra 23 perczkor különvonat érkezik Predealról.

Brassói piaczi árak.

— Az első erdélyi bank jelentése. —

Brassó, 1890. július hó 3-én.

Román papírpénz à 20 frank	9.25	vétel 9.27	eladás
„ ezüstpénz à 20 „	9.20	„ 9.25	„
Napoleon d'or (aranypénz) . . .	9.27	„ 9.30	„
Török lira	10.50	„ 10.55	„
Arany	5.46	„ 5.50	„
Orosz papírrubel	134	„ 135	„

A szerkesztésért felelős:

Dr. Vajna Gábor.

Társzerkesztő:

Kis-Küküllőm. részéről: Gyöngyössy István (D.-Szt.-Márton)

Laptulajdonos: Harmath Lajos.

Kiadó: Alexi könyvnyomdája

Kézdí-Vásárhelyt

özv. **Baka Dánielné** árvtai tulajdonát képező, piaczra kifügő beltelek a piaczsor déli részén Kováts Ferencz gyógyszerész mellett, külön udvar, azon lévő **kert helyiség, istálló, fatartó, szin, három szoba, konyha, pinczével és üzlethelyiséggel**

ellátva, július 14-ik napján szabad kézből nyilvános árverésen a többet ígérőnek eladó. Kikiáltási ár 7500 frt o. é. Értekezni lehet addig is a tulajdonosnéval K.-Vásárhelyt. (211) 1—3

A legjobb Brünni szöveteke

szállítja eredeti gyári áron a **SIEGEL-IMHOF** finomposztó-gyár Brünmben.

Egy elegáns

tavaszi vagy nyári férföltönyre

elég egy szelvény 3.10 meteres, azaz 4 bécsi rőf hosszúságban.

Egy szelvény ára:

- 4.80 frt. közönséges —
- 7.15 frt. finom —
- 10.50 frt. finomabb —
- 12.40 frt. legfinomabb —

valódi juhgyapjuból.

Továbbá nagy választékban kaphatók: selyemmel átszőtt kamgarnok, felöltőkre való szöveteke, Loden vadászok és turisták számára, Peruwien és Dosking posztók szalonöltönyöknek, előírás szerinti osztók hivatalnokok számára, mosható czérna szöveteke férfiak és gyermekek számára, valódi Piqué mellényszöveteke, stb. stb.

Jó árúért s pontos szállítáért kezesség vállaltatik. (57) 40—40

Minták ingyen s bérmentve.

HIRDETMÉNYEK.

Hirdetmény

a III. osztályu kereseti adó tárgyában.

Az alólírt városi adóhivatal részéről ezennel köztudomásra hozatik, miszerint a helybeli tek. m. kir. pénzügyigazgatóság által szerkesztett adókirovési lajstromok, melyekben az 1890, 1891. és 1892. évi III. osztályu kereseti adóra vonatkozó, az utóbb nevezett adózatokat illető, adókiszámítási javaslatok foglaltatnak, az 1883. évi XLIV. t. cz. 18. §-a értelmében, ezen városi adóhivatalnál 8 napon át, azaz f. hó 5-től bezárólag 12-ig d. e. 8—12 óráig és d. u. 3—6 óráig közszemlére ki vannak téve, hogy azokat mindenki megtekinthesse és az őt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve netáni észrevételeit megtehesse. Ezen észrevételek a fenti határidő alatt írásban a tek. m. k. pénzügyigazgatóságnál, azon tul az adókirovési bizottságnál terjeszthetők elő.

Együttal a következőkben azon napok, melyeken az adókirovó bizottság tárgyalásai a III. osztályu kereseti adó megállapítása végett fognak megtörténni, azon megjegyzéssel hozatnak köztudomásra, hogy tárgyalások a városi tanácsházon naponta d. e. 8—12 óráig fognak megtartatni; a hol is az adókötelesek részéről netaláni ellenvetések ellen, mely ladótételek az 1883. évi XLIV. t. cz. 11. §-a szerint 3 évre birnak érvénnyel, t. i. 1890, 1891. és 1892. évre, vagy személyesen, vagy kellően kimutatott meghatalmazottak által érvényesíthetnek. Az adójavaslatok, illetőleg az azokra vonatkozó felszólamlások a következő változhatatlan sorrendben vétetnek tárgyalás alá, és pedig:

Hétfőn, július hó 14-én.

Ácsok, aranyművesek, árnyékszéktisztítók.

A jegyzéknek 1—50. tétele.

Kedden, július hó 15-én.

Bábák, bádigosok, bérkocsisok.

A jegyzéknek 51—123. tétele.

Szerdán, július hó 16-án.

Borbélyok és fodrászok, csizmadiák.

A jegyzéknek 124—184. tétele.

Csütörtökön, július hó 17-én.

Czipészek, czipőkereskedők, czukrászok, kórházi és sinlőházi élelmezők, építészek.

A jegyzéknek 185—247. tétele.

Pénteken, július hó 18-án.

Esztergályosok, fényképészek, mindenféle festők, lakirózók, fővényhordók.

A jegyzéknek 248—334. tétele.

Szombaton, július hó 19-én.

Városi faszállítók, fuvarosok, fürdőbérlek, fürdőtulajdonosok, fésűsök, gyapjufonók, gyapjuszövők, gyógyszerészek, himzőnők, kádárok, kárpitosok, kalaposok.

A jegyzéknek 335—392. tétele.

Hétfőn, július hó 21-én.

Kefekötők, kéjhölgytartók, kéményseprők, kerekeselek, agyagárgyárosok, bórgyárosok, eczetgyárosok, faanyaggyárosok, faárgyárosok, harisnyakötők, légszeszgyárosok, nádszékgyárosok, petrolenmgárosok, rozsolkészítők, liquergyárosok, sörfőzők, szappangyárosok, téglagyárosok, kovicszállítók és ágyneműaktárosok.

A jegyzéknek 393—439. tétele.

Kedden, július hó 22-én.

Bizományosok, gabona- és terménykereskedők, fűrészmalom-bérlek, borkereskedők, borvizkereskedők, bórkereskedők, butorkereskedők, gyümölcs- és élelmiczikk-kiskereskedők.

A jegyzéknek 440—490. tétele.

Szerdán, július hó 23-án.

Hal- és élelmiczikk kiskereskedők, kecskeször- és bór kiskereskedők, hagymaárulók, csergekereskedők, cserkereskedők, deszkakiskereskedők, díszmű-árkereskedők, látszerészek, divatárusnők, divatbizományosok, élesztőkereskedők, fakereskedők.

A jegyzéknek 491—544. tétele.

Csütörtökön, július 24-én.

Gyapjukereskedők, posztókereskedők, kalapkereskedők, könyvkereskedők, lenkereskedők, lisztkereskedők, rövidárúkiskereskedők, kép- és ruhakereskedők, ruhakereskedők, ötvösmű-régiségárusok.

A jegyzéknek 545—598. tétele.

Pénteken, július hó 25-én.

Szatócsok, dohányárusok.

A jegyzéknek 599—662. tétele.

Szombaton, július hó 26-án.

Fűszer- és vegyeskereskedők, sóárusok, varrógépkereskedők, szeszárusok, vaskereskedők, üveg- és porcellánkereskedők, tejárusok, turó- és sajtarulók, vajárulók.

A jegyzéknek 663—799. tétele.

Hétfőn, július hó 28-án.

Majorságkereskedők, zöldségárusok, zsidárusok, kávéháztulajdonosok, pálinkaárusok, iczéskecskésárusok.

A jegyzéknek 710—799. tétele.

Kedden, július hó 29-én.

Korcsmárosok. A jegyzéknek 800—865. tétele.

Szerdán, július hó 30-án.

Korcsmárosok. A jegyzéknek 866—924. tétele.

Csütörtökön, július hó 31-én.

Mészárosok, henteseb, szalámikészítők.

A jegyzéknek 925—983. tétele.

Pénteken, augusztus hó 1-én.

Mérnökök, molnárok, kőművesek.

A jegyzéknek 984—1011. és 1073—1095. tétele.

Hétfőn, augusztus hó 4-én.

Orvosok, fogtechnikusok, állatorvosok, ügyvédek és közjegyzők.

A jegyzéknek 1012—1056. tétele.

Kedden augusztus hó 5-én

Kaskötők, kosárkötők, kovácsok, műkertészek, keztyűsök, kőfaragók, könyvkötők, kötélverők, közsörűsök, utca-kövezők, kőpadolók, lakatosok, gép-

lakatosok, gépészek, lókupeczek, lottógyűjtők, órásook, orgonakészítők.

A jegyzéknek 1057—1073. és 1096—1131. tétele.

Szerdán, augusztus hó 6-án.

Kenyérsütők, pékek, pogácsások, pénzváltók, postamesterek, posztosok, posztönyírók, takácsok. A jegyzéknek 1138—1191. tétele.

Csütörtökön, augusztus hó 7-én.

Rézművesek, reszelőművesek, szijgyártók, szücsök, könyvnyomdászok, himzőüzlettulajdonosok, nyergesek, nevelőintézet-tulajdonosok, vallástanítók, óvónők, ezitheratanítók, énektanítók, franczianyelv tanítók, táncztanítók, zene- és zongora hangolók, szállítók, timárok.

A jegyzéknek 1192—1244. tétele.

Pénteken, augusztus hó 8-án.

Férfiszabók, nőiszabók, varrónők, fehérruhaszabók, ruhaszabás tanítók, vattakészítők, bir. végrehajtók, mosó- és téglázóintézet tulajdonosok, temetkezési intézet tulajdonosok, telefonbevezetők, tűzjáték készítői tárgyak.

A jegyzéknek 1246—1298.

Szombaton, augusztus hó 9-én.

Ügynökök, zálogháztulajdonosok, városi zenészek.

A jegyzéknek 1299—1346. tétele.

Hétfőn, augusztus hó 11-én.

Ványolók, virslkészítők, cigányzenészek, házbérlek, Redoubtérlek.

A jegyzéknek 1347—1400. tétele.

Kedden, augusztus hó 12-én.

Földbérlek.

Szerdán, augusztus hó 13-án.

Földbérlek

Csütörtökön, augusztus hó 14-én.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek és az utólagosak.

Brassó, 1890. évi július 3-án.

(213) 1—2

A városi adóhivatal.

Sz. 6316.—1890.

Pályázati hirdetmény.

Alólírt városi tanács részéről ezen uel pályázat hirdettetik egy a városi sinlők házában üresedésben jött vallás-, nem- és nemzetiségre való tekintet nélkül adományozandó Vermacher József-féle alapítványi hely betöltése iránt.

Pályázni óhajtok tartoznak az alólírt városi tanácshoz folyó évi július hó 15-ig benyújtandó pályázati folyamodványaihoz az alapító oklevél értelmében a következő okmányokat csatolni:

1.) egy a városkapitányság által kiállított, a polgármester és a saját lelkésze által megerősített bizonyítványt arról,

hogy ugy maga a pályázó, valamint el-tartására köteles szülői, gyermekei és hitvestársa vagyontalanok, azaz sem ingó, sem ingatlan vagyonnal nem birnak, hogy abból bár szűkölködve megélhes-senek;

2.) egy honossági bizonyítványt, mely szerint pályázó Brassóban ille-tékes;

3.) egy tisztí főorvosi bizonyítványt arról, hogy pályázó inségbe jutott, vagy hogy valamely testi fogyatkozással bir;

4.) a keresztlevelet, mely szerint a pályázó a 40-ik életkort meghaladta.

Brassó, 1890. június 21-én.

(209) 2—3 A városi tanács.

Bámulatos olcsó leszállított árák.

SABADEANU I.

czipő- és kalapáru-raktára

Brassóban, Nagy-utca 485. sz. a.

kedvező bevásárlások által indittatva, árait 20%-ról részint 30%-ig is leszállította, azonban bámulatos olcsó árák mellett ezentul is, mint eddig, csak szilárd, kézzel dolgozott, szolid és divatos árut szol-gáltat (géppel dolgozott munkát nem tart).

Férfi lábbelik:

Legjobb vikszos- vagy patent-bőrből	frt. 3.20 kr.-tól fel.
Legjobb vikszos kettős talp, srof és szeggel	3.50 > >
Legjobb vikszos vagy patentbőrből varrott	3.50 > >
Legjobb vikszos vagy patent kettőstálpal	4.— > >
Legjobb franczia borju vikszosbőrből	4.50 > >
Legjobb franczia borju vikszos kettőstálpal	5.— > >
Legjobb franczia zergebőrű	4:50 > >
Legjobb patentbőrű hegyi czipő Bergsteiger	4.50 > >
Legjobb kivágott Regatta czipő zerge és patent bőrből	4.— > >
Kurta csizma orosz bagariából	7.50 > >
Hosszu vadászcizma orosz bogriából	10.50 > >
Uri pongyola czipő bőr- vagy szövétből	1.— > >
Betéttel felső kettőstálpért 50 kr. több számítatik.	

Női lábbelik:

Legjobb zerge- vagy patent bőrrű	frt. 3.— kr.-tól fel.
Legjobb Zerge vagy patent Ötvös v. Bismark	3.20 > >
Legjobb zerge vagy patent betételes	3.50 > >
Legjobb zerge betéttel körül fényezett bőrrű	4.— > >
Legjobb zerge kesztyű-bőrrű topán	4.50 > >
Legjobb lasztin topán	3.— > >
Legjobb Lasztin kivágott Regatta czipő	2.— > >
Legjobb zerge vagy patentbőrű Regatta czipő	2.60 > >
Kicsi gyerekczipő	—50 > >
Gyerek topán vagy czipő	1.— > >
Leányka	2.20 > >
Házi pongyola női czipők	1.— > >
Tornaczipő	1.— > >
Sárczipők Gummilaszticumból is vannak mindenféle fajból leszállított árákon.	

⇒ Minden itt fel nem sorolt különlegességek lábbelikben leszállított árákon kaphatók.

⇒ Megrendelések mérték után és javítások is elfogadtatnak. Ezeket azonban Olteanu G., volt szabáscsom saját számlájára teljesíti, mint derék szakember, jól és olcsón, minthogy egy év óta az üzlet ezen részét, t. i. a mérték utáni munkát és javításokat saját számlájára vette át és vezeti.

⇒ Kaphatók olcsó férfi- és gyermekkalapok, valamint sapkák is. Férfi nemezkalapok 1 frt 20 krtól, gyermekkalapok, 75 krtól, férfi munkás- és utazó-kalapok 50 krtól feljebb.

Ezen olcsó árák csak azonnali fizetésnél értetődnek.

⇒ Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek és nem találó áru kicseréltetik vagy bérmentesen vissza is vétetik. 18—20 (103)

Bámulatos olcsó leszállított árák.